

12. fejezet

Hempereg a fűben a szomszéd hatalmas bernáthegyi kutyája, játékos vinnyogás és férfihangok nevetése hallatszik át a kerítésen. Kata folyamatosan jön-megy a ház és a kerti kút között, befőttes üvegek sokasága, kosarakban gyümölcs, sorban, ahogy a dolga szerint kell, előkészítve. Húségesen követi a kutya, néha kicsit a nő lábára lép, és ha szeme találkozik a asszonyéval, oldalra pillant, mintha mondaná: hallod? Ezek most ott játszanak!

Kata sóhajtva ül le a fatuskóra, és elkezd az üvegmosást.

Jó a már órányi csend, a kerítés túloldalán elhaladó néhány járókelőn kívül semmi. A forgalmas, tényleges városi zaj messze, a kertes övezetben ritkán halad át jármű ezekben az órákban.

A kutya elhever az udvar fűvében néhány lépésre az asszonytól, aztán egyszerre a kapuhoz megy, az iménti csapódás a szomszédék kapujának hangja volt, és valaki erre felé tart.

Elég bizonytalan a lépés üteme. Alig leng a szél, de Kata érzi a cigaretta és a sör szagát a háta mögül. Torokköszörülés, egy kiköpés oldalra, és rögtön utána; – Már bocsánat! – és sóhajtva támaszkodik a rácskerítés túloldalának Boros Robi.

– Hallom, kint vagy. Mán eluntam ezt a süketelést. Meg egyébként is, ez a Pepi úgy be van rúgva, hogy az na! – vár és nézi, hogy Kata szól-e valamit. De az hallgat.

Oda a délutáni nyugalom, a vízcsorgás suhogó hangja, a befőttes üvegek csillogásának ígérete. Persze, nem fogja megsérteni Robit, hisz ez a kölyök senkinek

nem ártana, csak magát emészti fel lassú öngyilkosságában a napi részegséggel.

Katában felröppen a gondolat, Berti utolsó éveinek megrögzött borozása, és ebben a kölyökemberben, vagy a mozdulataiban, vagy egyszerűen az italos ember szagában felidéződik a borospince, a lopó, ahogy surrogva ömlik át belőle a bor a demizsonba, a gátlásoktól felszabadult hangos beszéd, és ami aztán jött, aminek nem lett volna szabad. Erzsike siránkozásai, időhöz, helyzethez nem illő korholásai, és a másnapok.

Milyen egyformán mozdul mindegyik, mikor kótyagos a feje – gondolja az asszony a fiú mozdulatairól.

– Leülök ide, olyan jó a füvetek, pont nekem jó. Aztán látom, mit dolgozol. Régen anyám is befőzött. Aztán a fater. De már évek óta egyiknek sincs kedve hozzá. Anyu azt mondja, minek, nincs kisgyerek. – erre párás lesz a szeme, felszakad a régi gyerekévek íze, amint az anyja kimer a cukros szirupból egy kanálnyival, fújogatja, és kóstolót ad neki belőle, a néhány szem gyümölcs, ami épp összefőtt az édes lével, abból is jár neki. Meg az esti meseolvasás. Milyen jó volt akkoriban!

– Te nem unod ezt? – kérdezi, de feletet sem vár, elég Kata mosolya és oldalra villanó pillantása. – Azért jöttem át hozzátok, – ez a hozzátok túlzás, a fiú maga is jól tudja, hisz kívül maradt a kapun, és be igen ritkán jött. – mert nem akarok teljesen berúgni ezzel a sükettel. Reggel óta csak pia. Vigyáz a házra, mert ezek nyaralnak, aztán elvállalta nekik a kertet, meg az állatokat. Én csak átjöttem hozzá, de még azt mondaná, hogy csak azért, hogy eligyam előle a mai napra való piáját. –könyökét feltámasztja a kerítés betonlapjára,

fejét kezére hajtja, nézi a kútból kiömlő víz hogyan csapódik szét a nő kezén.

– Te, ezt én nem értem. Mikor reggel felkelek, minden nap olyan szürke, olyan semmi. Aztán, mint ma, mikor süt a nap, egészen más az egész.

– Joli? – kérdez Kata.

Robi hallgat, sírhatna és egyszerre dühös. Hát már ez is kezd? Ez is kezd a Jolizást. Mit kell erre mondani. Van a Joli. A fene egye meg az egészet! Minek nekem a Joli? Joli teljesen bolond. Ilyen bolond nő még nincs egy a világon! Ezt mondja a Katának? Minden nő bolond! Persze, hogy az. Te is az vagy Kata, mert itt égsz a napon, mosod a barackot, az üveget, és azt hiszed, ez a rend. Ahelyett, hogy mennél az árnyékba, vagy mennél az uradhoz. Ettől leszel jó. Olyan igazi anya, meg feneség. Az. Feneség. Feleség, feneség – ezen felröhög, majd hirtelen elhallgat.

Aztán mire való ez a nagy igyekezetetek? A tied, meg a Lizié. Az is egy másik marha, folyton takarít, állandóan főz, most meg mióta ketten maradt a tudós úrral, azóta aztán pihenhetne, de nem, tovább, ahogy eddig. Mi boldogítja ezeket a nőket? Az anyám is egy hülye, az meg teljesen az.

– Az anyám teljesen bolond. – mondja, és vár egy keveset, mi lesz rá a reakció.

Semmi. Kata tartja a kezében az üveget, és mikor kicsorog belőle a víz, beleteszi a kosárba.

– Mert nem lehet, hogy normális ésszel azt hiszi, hogy én valamire viszem. Mikor Jolival elkezdtem járni, annyira örült, hogy, na, ettől meg fogok változni. Egy kicsit jobb volt akkoriban. Még az elején. Olyan hihetetlennek látszott, szóval, tudod, én azért még nem ittam annyit, hogy ne lássam, milyen jó fazonok forognak

a Joli után, az meg... Aztán nekem meg azt mondta, hogy szeret. Csak úgy, egyik napról a másikra. Először azt hittem, neki ez egy jó tréfa. Poénkodik velem, vagy mi. De látod! Csak ezt is elbarmoltam. Nem is tudom... Meg még a fater is, hogy ez volt eddig a baj, mert már azt hitte, én nem is fogok csajozni. Akkor egy kicsit összejöttünk, volt mind a kettőnkben. De azért örült, és míg az elején Jolival töltöttem minden időmet, még olyan is volt, hogy két hétig nem ittam semmit. Orvoshoz mentünk, lapátszám zabáltam a nyugtatót, meg adtak valami hangulatra való izét, hogy ne kívánjam a piát. De attól olyan álmaim voltak... Nem kellett az nekem!

Néz maga elé, mosolyog. Még nincs harminc éves sem, de megtört, koravén a tekintete.

Joli valahol a város másik végében lakik, vagy kétévi közös élet, és egy jól sikerült kisbaba megszületése után elköltözött. Azóta Robi naponta megy hozzájuk, de ott nem maradhat. A fiatal nő feladta, Robin nem változtathat semmit, és az észvesztő hirtelen rátörő érzés után a gyermeke ellátásának gondja kiábrándította a férfiért vívott harcból.

Robi keserű szájjal gondol a rövid időre, míg neki volt valakije, és a várakozásra, mialatt gyakran hallotta az anyja bizakodását; ha gyereke lesz, azért biztosan megváltozik. Elolvastak minden könyvet a Jolival míg várták a babát, meg még regényeket is, amikben családtörténetek voltak.

Hazaköltöztek a ház hátsó végében lévő szobába. Egy ideig milyen reménykedően boldogok voltak abba a ki lyukba Jolival. Aztán a babával. Olyan legénytanya, de elfér egy kis család is benne – mondta akkor.

Nem változott meg. Napjai egyformák. Nincs különbség a hétköznap és az ünnep között.

Még senki nem változott meg egy nő miatt, még egy gyerek miatt se, csak Panni hitte; hitegette magát, pedig láthatta volna, van itt elég korhely, azoknak se tudnak olyat mondani, a feleségeik olyat tenni, vagy a gyerekek, hogy letegyék végleg a poharat. Panni hitte. Mindig hisz valamit.

Kerítésen belül csorog a víz, néha halkán koccan a befőttesüveg, kívül Robi piszkál a fűben, tekintete gondolataitól függően változik, jobb a földet nézni, mint elárulni, ami belül forog.

Csend van. Pepi kiáll a szomszéd ház kapujába, mikor meglátja Robit a földön ülni, elindul, hogy megnézzze, az minek ül ott, de aztán visszafordul, mert azt gondolja, hogy a havernak megártott a sör, meg a napmeleg, és csak azért ült le, hogy várjon, míg szűnik a mámor. Morog magában, hogy minek iszik, aki ennyire nem bírja, aztán bevágja maga mögött a kaput, és visszaheveredik az árnyékba a fűre.

Robi sóhajtva veszi tudomásul, hogy Pepi nem csatlakozik az ő szomszédolásához. Egyébként ez a Pepi nem való az utcába, csak idejár az újakhoz, azoknak valami ismerőse. Most meg Katával akar beszélgetni, eddig milyen jól el voltak Pepi nélkül. Van annak képe, néha odaáll a kerítéshez, mikor Kata kint van, az meg még úgy szólítja, hogy Pepi úr. Úr. Úr a franc! Ez úr? Hát akkor én meg a cseh királyfi vagyok? – szokta olyankor gondolni. Másrészt nem egy hülye ember ez a Pepi, egy időben a legjobb szabó volt a városban, csak hát neki is megártott a pia.

Pepi visszavonult, és Robi kisiújs örömmel veszi tudomásul, hogy még egy ideig itt üldögélhet, mert a tisztogatás eltart még vagy egy óráig.

– Rég láttam anyádat – szólal meg Kata, csakhogy megtörje a csendet, és a fiú ne érezze úgy, hogy felesleges a jelenléte.

Kata szeretné, ha ez az emberke, – aki felnőtt testben a csalódott, durcás gyerek megtestesítője, aki napi alkoholmámorával visszadobja magát a gyerekkor felelőtlen éveibe, hogy ne kelljen végleg felnőni, a gondokkal, munkával szembenézni, – valami jót kapna néha a világból, ami esetleg visszalendítené a normális kerékvágásba. Eleinte, még középiskolás éveiben, hogy fogadkozott, hogy sose fog italhoz nyúlni, elég nekik az apja gyakori ivása. Milyen szemérmes, szégyellős nagyfiú volt, alig akarta elfogadni a tegeződést, még hetek múlva is belebotlott a nyelve, mikor már pirulva, mosolyogva köszönte a szervuszt.

– Néha azt gondolom, hogy nekem jobb lenne csak úgy egyszerre... – megakad a hang, nem bírja kimondani az eredeti gondolatot. – Valahol egy versben azt olvastam, „talán eltűnök hirtelen”. Hát tudod, csak eltűnni, csak megszűnni. Kiszállni a világból. És egy kicsit mégis itt maradni, hogy megnézzem, hiányzok-e valakinek? – szipogva hallgat, Kata nem néz fel, mert az az érzése, hogy a fiú sír.

– Anyámnak. De ez se biztos. Volt alkalom, mikor apu igen odavolt, és akkor nem is ivott hónapokig, és akkor velem se volt annyi zűr; akkor hallottam, hogy anyu azt mondja neki, hogy fél. Mind a kettőnkől. Ha apu hal meg, akkor tőlem, mert nem tudja kiszámítani, mikor milyen vagyok. Ha velem történne valami, akkor meg tőle. Ez olyan iszonyú.

Elhallgat. Mindketten tudják, hogy a részegség egy határán túl Robi megőrül, olyankor nincs se Isten, se ember. Aztán megbánja. Senki előtt nem titok ez, ebben a

kicsi utcában, ahol egymás életébe belelátanak, beleéreznek. Mindenki megpróbált a lelkére beszélni. És az a csúfos kezelés, amit az anyja kierőszakolt, az sem ért semmit. A férfiben azóta is fel-fellobban az indulat, és emlékszik az akkori szavaira, amivel összefoglalta az egészet.

– Azért talán még van bennem valami jó. Tegnap voltam egy helyen, egész nap maltert kevertem, és este elvittem a pénz felét Jolinak. És ott, tudod, sok ilyen dolgozott, mint én. Az egyik azt mesélte, hogy felszedte az utcáról a kekszet, amit egy gyerek elszórt, és elviszi haza a kisgyerekének. Azt. Érted? – hangjában iszonyat és megvetés volt. – Hát, ezért gondolom, hogy én még nem vagyok teljesen a másik oldalon, mert én illet sose tennék, hogy a koszból vigyek ennivalót az én kicsi gyermekemnek.

Törölgeti a szemét. Az én kicsi gyermekem kimondása után elkapja valami hiányokkal és szeretettel teli fájdalmom.

– Egy másik fazon meg azt mondta, hogy jár egy helyre, ahol kint lakik a kamrában, és azért kap enni, hogy a kertet, meg az állatokat gondozza, szóval az meg azt mondta, hogy azért nem megy haza, mert az anyja állandóan kiabál vele, hogy ne igyon. Ott meg, ahol van, ezzel nem foglalkozik senki. Még adnak is neki napi adagot. És lakik az ólban, télen ott, mert a kamrába megfagyna. No, ez a fazon azt mesélte, hogy a gazdái pénzes emberek, és gyakran van náluk buli. Aztán azért nem megy el tőlük, mikor megalázzák, mert ezekhez sokan járnak, olyan tanult emberek, meg mindenféle pénzesek. Mikor buli van, parti lesz belőle. És akkor annyira be vannak akasztva, hogy nem tudják, hogy mit csinálnak. – elpirul, kis szünetet tart, hogy el merje-e

mondani. — No, hát lehet, hogy hazudott a fazon, de azt mondja, hogy akkor a nők is annyira sokat isznak, hogy már hajnalra azt se tudják, mit csinálnak. Akkor megvan neki olyan is, aki egyébként szarba se nézné. Már bocsánat a szóért. Hallod? Hát ezt mondja. Hogy olyan nők is. Azért van ott. És röhögött, azt mondta, hogy ilyen a világ, minek benne józannak lenni. Meg hogy ezek is csak isznak, még ha jobb piát is, és ezreseket adnak érte, de mikor tele van az agyuk, ugyanolyan állatok, mint a csórók.

— Valóban? — kérdi Kata, aki beleborzong ebbe az állításba, meg abba, hogy ennek a kölyöknek se kell más, csak ilyen haverok, meg ismerősök, akik ezekkel a történetekkel traktálják. Ha meg még igaz, az nagyobb baj.

— Azért nem bánom, hogy nálunk sose volt ilyen. Mi mindig csórók voltunk az ilyesmihez. Nem is tudom, tán meg ölném anyámat, de a Jolit mindenképp, ha ilyen emberrel. Pedig én nem vagyok valami nagy szám. De mégis. Mindig megmosakszok, ha hozzá akarok menni. Úgy, tudod... — szedegeti a fűszálak közül a szárazat, egy csokorkába gyűjti. — Lehet, hogy teljesen mindegy, hogy az ember iszik-e vagy nem. Mert mire megy?

— Te is többre mennél, ha nem. De minek neked beszélni? Senki ember fia nem tehet beléd akaratot.

— Pont ez az! Teljesen a lényegét mondod! Valamikor nekem volt akaratom. Aztán elveszett. Észre se vettem, azt se, mikor. Nem tudom, mért pont velem történik ez. Gyakran hihetetlen. Már tart vagy kilenc-tíz éve. Azóta szürke és egyforma minden. Néha mintha egy-két napig, na megengedem; vagy hónapokig, mikor azt hittem a Joli a minden, és nekem többet nem kell a kocsma.

Hosszú hallgatás követi a beszédet. A nap lassan ereszkedik, nyúlnak az árnyékok. A szomszédban Pepinek feltűnik, hogy a haver még mindig ott ül a másik kapunál a fűben. Lassan átballag, és megáll, hogy rálásson a portára. Röviden köszön, és elégedetlenül gondol arra, hogy hamarabb kijöhetett volna, mert ezek itt mióta beszélgetnek, ő meg csak fekszik a fűben, unatkozik.

– No? – kérdi Robi, akit zavar Pepi megjelenése, mert most már biztosan elromlik az a szép kis délutáni szomszédolás.

– Csak úgy. Kijöttem egy kicsit.

Katához fordul, és megkérdi:

– Mért tetszik nekem mindig azt mondani, hogy Pepi úr? Nem vagyok én úr... – valóban, senki nem szólítja Pepi úrnak, csak Kata. Vár, de nem bízik a válaszban.

– Tán zavarja?

– Nekem elég a Pepi, mindenki így hív – az asszony bólint rá. – És tessék csak tegezni.

– Jó. Akkor, szervusz! – Kata a kezét nyújtja a kerítés rácsai közt, hogy ezzel meglegyen a szertartásos tegeződő kézfogás, a férfi pillanatnyi gondolkodás után elfogadja a vizes kezét, és aztán néz a markába, ahol csillámlik a hideg víz a fogás nyomán. Zavarban van, belepirul ebbe a kölcsönös tegezésbe.

Kata visszafordul a kúthoz, és nyugtázza, hogy eggyel több ismerősök száma, aki tegezős; bár ez olyan lényegtelen, hogy eggyel több, vagy kevesebb.

Pepi ácsorog, fogalma sincs róla ezek miről beszéltek, de mégis csak jól telhetett Robinak a délután, ha itt üldögélhetett a szomszédasszony mellett, még ha a kerítés túloldalán is.

– Már annyiszor gondoltam, és hogy most egy kicsit barátok lettünk, – mert úgy érti, hogy a tegeződés az már barátság, és nagyon örül ennek a barátságnak. – szóval megkérdem, hogy te annyit olvasol, meg tanultál olyan sokat, és rengeteg embert ismersz, aki számít; megkérdem tőled... Hátha tudod – hallgat, latolgatja, hogy van-e értelme a kérdésnek. – Mi a boldogság? Te tudod?

Kata elmosolyodik, aztán felpillant, mert ekkorra Robi is feláll, árnyékuk bevetődik a kertbe, s mindkettő várja a választ. Mit lehet erre mondani? Valami olyat, hogy Pepi megértse, vagy ráérezzen a lényegére.

– Olyan egészen egyszerű. Amit meg sem gondolunk akkor, mikor van, csak legtöbbször utólag jut az ember eszébe. Mint mikor ma délután hallottam, hogy játszottok a kutyával, meg kiültetek napozni. Egészen rövid idő. Pillanatok.

– Csak ennyi?

– Talán más jobban elmondhatja neked. Ennyi. Amikor örülsz, mikor úgy jól érzed magad, és más nem jut akkor eszedbe, még az se, hogy most éppen jó.

– Erről olvastam egyszer, még szakközépben. Egy novellában – emlékezett Robi, és felvillant benne a reménység, hogy, igen volt egy ilyen történet, valami utazásról, ahol egy fiú csak azért volt boldog, mert odaért.

– Egészen egyszerűnek tűnik – toporgott Pepi, zavarba jött a dolog egyszerűségétől, parányi haragot érzett; csak ennyi az egész? Akkor meg mit nem ért rajta?

Indulni készült vissza, az őrhelyére.

– Már tudom! Igen, emlékszem! Egy novella kötetben volt. Csak a címét nem tudom – Robi arca felragyogott, az emlék miatt, mert tudja, vagy talán, mert akkor ő ér még valamit, ha ilyen emlékeket megőriz.

– Veletek nehéz beszélni. Olvastok. Olvastál – nézett a fiúra Pepi. – És annak könnyű, aki annyit összeolvasott.

Lizi néha kipillant az ablakon, a két mihaszna még ott ácsorog a szomszédban a kerítésnél. Kata ma hallgathatta a gajdolásukat.

Ketten kétféle, az utca két ellenkező irányába indulnak.

Pepi visszaheveredik a fűre egyházzal odább a saját udvarukon, vagyis az ismerősei udvarán, nézi a hangyák járását, és tűnődik az iménti dolgon. Vajon a hangya boldog? Vagy a fű? Mindig azt mondják, boldogan a nő mint a; és odasorolnak valamit. Mint a fű? Vagy a fa? És ha nem tud beszélni, honnan mondaná meg, ha boldog! Micsoda marhaság! Ezeknek a bogaraknak olyan mindegy, hajtja őket a belsejük, a növényzet meg tudja a dolgát. Semmi el nem tántoríthatja őket. Csak embernek lenni nehéz, meg állandóan macerás. Abban nehéz a boldogság. Biztosan az ész miatt – ezen hangosan felnevet – Meg a pénz! Kinek van igaza? Ki boldog? Ami nem emberből van? Vagy aki hülye? – hahotázik, a ház fala visszaveri a rezgést. Aztán hirtelen elhallgat, meghúzza az üveget, és eldől a fűben, karjával betakarva szemét a nap elől.

Robi józanodik. Taszítja a szoba emléke, nincs benne szemernyi akarat, hogy a túlmelegedett gyűrött ágytakaróra feküdjön, a csikkeket bámulja a kisasztal limlomain közt megbúvó hamutartóban. Jobb az udvaron, a hintaágyban. Megnyikordul a fémháló, amint végigfekszik a hevenyészett borításon.

Morog, mordul egyet, olyan hangot hallat, mint a mélyhangú kutya, mikor felveti orrát az ellenséges szagra; csak nekik van ilyen, ilyen elhanyagolt. Hallja az

anyja hangját: ide nem kell más, ahol nem vigyáznak semmire, ott ez a jó.

Körülnéz, felröhög, hogy a hang belülről jött, senki nem szól, üres az udvar, a ház felől semmi mozgás.

Indulat feszül a gondolataiban, felszakad a csalódás, a tehetetlen düh. Lábát magasba emeli, és hirtelen lecsapva megrezgeti maga alatt a rozsdásodó fémhálót.

Ring a hinta, felette suhannak a fák lombja, látszólagos oda-visszasuhanással egyhelyben.

Egyforma. Üres. Minden.

Miért? – kiált fel a férfi. – Mit csinálsz te magaddal, te gyerek? – felvillan benne egy anyázás önmaga régi hangján, a valamikori hangon, mikor még nem feküdt volna ilyen takaróra, mikor még...

– Hát! Csak! Meg minek? Kit érdekel, hogy én milyen vagyok? Mindent elbarmolok. Mindenkit.

Minek az ivás? Miért az ivás? Csak.

Végtére bármi lehetett volna; anyám eszi lapátszám a gyógyszert, amióta csak az eszemet tudom. Ha nem, akkor bög, meg lefogy, és jön a kórház. Egyszer az egyik bogyójával megittam két felest, tök jó volt, olyan volt, mintha végtelen magasra tudnék ugrani, mintha járnai tudnék a levegőben; azért akadtam fel a kapura.

Apám iszik. Mindent. Régen jól bírta. Ma egy sörtől fejre áll. Testvér? Az meg mi? Meg minek? Elhúzott innen, hogy ne kelljen neki szégyenkezni naponta. Eleinte jött, gyakran. Most is. Bevásárol. Kifizeti, amit kell. Még jó, hogy le nem ver, mikor látja, mi van itt.

Nekem senki nem tud segíteni. Ő sem. Csak szégyenbe hozom. Azért ment el innen, hogy ne kelljen állandóan hallani, hogy milyenek vagyunk.

Milyenek. Milyen jók az emberek! Igazán olyan jók! Csak, mert ők nem isszák le naponta magukat, meg van pénzüik, meg úgy tesznek, mintha náluk minden jól menne. Azt sose mondta senki; nézzétek meg, milyen rendes kisfiú ez a Robi, szorgalmas, jól tanul; azt se, mikor dolgoztam, hogy az jól van, és igenis jó, hogy nem csinálom azt, amit az apám. Csak mikor elveszett az akaratom, és az óta ilyen vagyok. Egy tróger. Azóta mindenki tudja, hogy nem is lehetek más. Hát ki vagyok én? Meg kinek a fia? Folyton ez a kinek a fia.

Kicsi koromban nekünk is volt annyi minden, az apu állandóan a kertet piszkálta, és kimeszelte a spázzat, disznóöléskor egy kicsit felöntött. Ki nem? Este meséltek, az anyu gyakran fáradt volt, meg nem bírta a sok munkát. De még akkor jó volt

Mikor nem voltak otthon, csak átmentem a kerítések közt Géza apuhoz. Ott ültem napokat. Félig ott nőttem fel. És akkor is mentem, ha nem volt miért, mert olyan nyugodt, előrelátó embert én még nem láttam. Csak nála lenni, már az is jó volt. Nemcsak én. Még más fiúk is, akiket a szüleik elhajtottak otthonról. Azokat az apja rosszabb volt, mint az enyém bármikor. Mára mindnek háza, kocsija van. Hordták Géza apuval a trágyát, rakták a szenet, meg kapáltak. Azért olyanok voltak, mintha a fiai lennének. Pedig mindenki tudta, hogy nem azok. Mégis úgy ettek nála, hogy öreg Lizi tette eléjük, megvetette az ágyukat.

„Mint a cselédek, úgy tartják!” – hallja Panni hangját.

És ha igen? Ha úgy? Úgy!

„Mégis ember lett belőlük” – mondja válaszul Boros Sanyi a felesége hangjára.

– Mégis ember lett! Mégis ember! – ordítja bele Robi a felette úszók felhőkbe. – Mi lehet a titok? Hisz ezeknek úgy, nekem meg így.

Beharapja a száját, észre se veszi, olyan erővel, hogy az ajka vérezni kezd.

Milyen büszke voltam akkoriban, hogy nálunk az anyu mindent rendez, és a család együtt van; mert a nő a fontos, minden jó, ha az azt akartja.

Minden lekopott, ilyen lett. Anyám nem bírta a végtelenségig. Megértem.

Anyám nem normális. Itt él velünk. Soha nem bírta itthagyni ezt az egészet.

Joli. Mind bolond. Minek kelletttem én ennek a Jolinak? Most aztán van neki elrontott élete. Rajtam meg egy forintot se tud megfogni.

Joli elment. Igaza van. Rám szánta három évét. Akkor észre se vettem, hogy milyen bitangul jól néz ki. Csak mióta nincs.

Te Kata! Te Kata! Megint igazat mondtál! Az ember észre se veszi, mikor boldog.

Tudom. Az öregnek igaza van; anyámnak, Jolinak. Meg a testvéremnek mikor elküldözget a francba; igen, ha ő olyan, akkor nekem nem lenne szabad inni. Igaza van apámnak: nekem nem lehet ilyennek lenni. Meg Lizinek, meg Katának; nem akarhatják helyettem, hogy...

Nem érdekes! Marhaság az egész! Egyszer valahogy véget ér. Ilyen csavargó módon. Míg anyám él, csak nem fagyok meg, nem hagyja. Aztán mindegy... Most is mindegy.

Rohannak a fák a széllel, hova rohannak? Csak állnak egyhelyt, és próbálnak a szél irányában elmozdulni. De nem bírnak. Én hova tudok elmozdulni? Ezek legalább az égtájakat követik. Én mit követek?

Engem fel se kap a szél. Úgy ide vagyok kötve a hülyeségeimhez. Meg ehhez a sok semmi emberhez, akik valóságban semmik. Nem is senkik. Csak úgy; semmik. Kevesek kiknek lenni. Most én is egy olyan vagyok, egy semmi. Betölti őket a kocsmá; engem is. Elnyelik a kimérések, engem is. Pofázunk, és mindenki úgy hiszi, akkor, és csak akkor azon a rohadt estén, a kézfogás, meg a duma, meg a koccintgatás összetart. Míg ott vagyunk, még addig se. Valaki mindig jópofa. A tudós úr, mikor még csak kicsit ivott, beszól valakinek, csak egy magától gyengébbnek, és egész este a frászt hozza rá, olyan ocsmányul sorolta, hogy megveri, megöli, széttiporja. Aztán éneklés, duma, és még minden, ami belefér.

Kata a múltkor megkérdezte, hogy hányan voltunk a Dúvadban. Dúvad. Jobb, mint az igazi. Szavas kocsmá? Mi az? Ha a jó nép beindul, akkor duvadolunk.

Minek megyek oda? Minek ébredek fel, mikor minden és mindig ugyanaz?

Az orvos azt mondta: meg kell tanulni alkohol nélkül örülni. Valamikor tudtam. Olyan vidám kölyök voltam. Olyan mindenén vigyorgó.

Kis hülye voltam.

Menjen mindenki a francba! Mind okoskodnak. Az orvos. Ha az orvos tudná, hogy nem lehet reggel kikelni az ágyból, ha nincs pia. Nem lehet. Olyan rohadt az egész, hogy nincs értelme, meg annyira szorongató, hogy azt nem bírja ki az ember.

Örülni. Minek örülni? Majd holnap. Ha lesz holnap. Most görcsöl a gyomrom. Mindjárt hányni fogok.

Holnap nem fogok inni. Még van valamennyi pénzem, de nem fogok inni. Felkelek, mint mikor olyan vigyorgó kölyök voltam, és megpróbálok egy új napot.

Csak ne történjen semmi! Semmi, ami megzavarja. Anyu, meg a fater se. Meg ne jöjjön reggel ide egyik haver se, mert akkor a napnak annyi.

Holnap nem iszok. Csak holnap. Ki fognak röhögni. Aztán, ha sikerül, még aztán egy napot. Meg még egyet. Biztosan rosszul leszek. Bírni akarom. Minden reggel csak az az egy nap. Csak egy.

Jaj! Istenem! Csak reggelre el ne felejtsem, mi akarok!

Te Joli! Hidd el, sikerülni fog! Kimászok ebből. Lehet, megint bogarak, meg egerek lesznek, és ordítani fogok a félelemtől. Most nem leszel velem, és senki se fog nyugtatgatni. Joli!

Mit Jolizok én? Teljesen megőrültem. Hiszem már régen elment.

Aztán dolgozni fogok, és a gyerekek elmesélek régi történeteket. Mint mikor kiskoromban hallottam az öregektől. Olyan jó volt akkor. Olyan jó volt gyerekek lenni!

Télen befűtöm a kályhát. Olyan szépen, kupacban lesz a fa az udvaron. És megint rendes karácsony lesz, meg minden.

Büdös ez a takaró. Minek ide hintaágy, ha telerondítjuk?

Mosakodni fogok. Minden nap, mint régen. Lesz munkám. Minden lesz! Minden! És köpök a haverokra! Olyan józan marha leszek, akinek az asszony parancsol. Csak jöjjön vissza; kicsit kipofozzuk a házat. Anyám hagy lássa az unokáját. Az jár neki. Az jár neki! – ordítja bele az éjszakába, zokogva harapja ismét a száját, arcát beletörli a hintaágy takarójába.

Húvösödik; Panni csendesen ráterít egy plédet a fiára, és lábujjhegyen visszamegy a verandára.

